ANUL VII. No. 2045.

O SINGURĂ EDIȚIE

LUNI, 28 NOEMBRE 1894.

Adevĕrul
LITERAR

ADMINISTRAŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

Director: ANTON BACALBAŞA

REDACŢIA
PASAGIUL BĂNCEI NAŢIONALE (CASELE KARAGEORGEVICI)

SCRISORÏ INTIME

II

Iubite prietene,

Imĭ puĭ o 'ntrebare care mă bucură, pentru că de multe orĭ mĭ-am pus-o eŭ singur. Tu zicĭ:

— Nu prea sînt în curent cu literatura noastră; dar urmăresc *Adevĕrul literar* şi observ că maĭ în totdeauna criticĭ, în sensul cel răŭ al cuvîntuluĭ, şi foarte rar lauzĭ cîte ceva. Adevărat să fie oare, că stăm aşă de răŭ cu producţiile literare,— orĭ ţie nu'ţĭ maĭ intră nimenĭ în voie?

Inc'odată, nu ştiĭ cît mă bucură întrebarea asta.

Ascultă:

Am nenorocirea de a citi, dacă nu tot, dar maĭ tot ce se publică în romîneşte. De la lucrările cele care fac maĭ mult sgomot şi pînă la cea din urmă foaie necunoscută, nimic nu'mĭ scapă. *Eraldica veche* a Episcopuluĭ Ghenadie, *Vatra*, *Paloda* din Bîrlad, toate broşurele cunoscute şi necunoscute, pe toate le cunosc. Iţĭ voiŭ spune chiar, că citesc pînă şi tezele de medicină care'mĭ cad în mînă. Aĭ decĭ în faţa ta un om foarte în curent cu.... producţiunile inutile ale ţăriĭ.

Eĭ bine, sincer şi intim vorbind, nu face. E o lipsă de talent, cum ar fi o secetă teribilă la cîmp. Oiŭ zice şi eŭ: nu ştiŭ, e melancolia unuĭ secol care moare, orĭ ne-a blestemat Dumnezeŭ să plătim păcatele naţiilor care aŭ produs atîtea talente?

Aĭ să mă ierţĭ că nu intru aicĭ în amănunte, ca să'ţĭ dovedesc cîtă dreptate am; dar ştiĭ bine că, îndată ce apare cîte ceva, *Adevĕrul literar* îşĭ plăteşte luxul uneĭ analize.

Am fost acuzat din cauza excesuluĭ de sinceritate, ba că judec cu patimă, ba că n'am caracter, ba că sacrific un prieten pentru o zeflemea... Paĭ 'că nu ştiĭ? Şi cu toate astea, aşĭ invocă mărturia luĭ Dumnezeŭ, că niciodată n'am lovit decît pentru că eram revoltat de atîta prostie tipărită.

Mi s'a spus că nu admir nimic,— şi ce nerozĭ sînt aceĭa carĭ mĭ-aŭ stîrnit o ast-fel de hulă!

Nu admir nimic? Dar ştiŭ eĭ ce cult a m eŭ pentru Eminescu? De atîţia anĭ de cînd ĭ-a apărut volumul, şi încă poate că nu'ĭ seară în care să nu recitesc paginele luĭ aşă de sfinte, aşă de omeneştĭ!...

Tot aşă e acuzat şi Caragiale,— şi calomnia e tot aşă de mare. Te rog, amice, să nu divulgĭ ce'am să'ţĭ spun acuma, căcĭ mĭ-ar fi ruşine de publicul care zîmbeşte; află însă că nu maĭ departe decît anul trecut am făcut adesea ziua 'n amiza mare cu Caragiale «şedinţe de citit pe Eminescu»,—şi am plîns amîndoĭ,—doĭ zeflemiştĭ, nu'ĭ aşă?— pe paginile maestruluĭ mort!...

Totuşĭ, şi Caragiale şi eŭ nu admirăm nimic..., pentru că nu găsim talent în măsgălele altor minorĭ!

Dar Creangă? Dar atîtea din bucăţile luĭ Alexandri?

A, ştiŭ eŭ replica răutăcioasă! Mi se respunde:

— Admirĭ numaĭ pe morţĭ!

Ce vreĭ? Dacă morţiĭ aŭ avut maĭ mult talent decît viiĭ de azĭ! Totuşĭ, vreĭ să'ţĭ citez viĭ pe care îĭ admir? Incep cu unul care o să te mire, cu D. G. Panu. Amice, în toată politica pe care a făcut-o actualul senator de Iaşĭ, unĭĭ aŭ admirat tactul politic, alţiĭ curajul;— eŭ am admirat literatura.

Să'ţĭ maĭ daŭ însă şi alte exemple: sînt un admirator al *Poeziilor* D-luĭ Vlahuţă, îmĭ plac mult Artur Stavri, Gheorghe din Moldova, Teleor, O. Carp, versurile şi schiţele micĭ de Traian Demetrescu şi... adu'mĭ aminte ce maĭ îmĭ place.

Bine'nţeles, nu'ţĭ maĭ vorbesc de admiraţia ce am pentru Caragiale. El este 'n afară de discuţie, el planează pe de-asupra tuturor actualilor.

Drept vorbind, pentru o literatură aşa de restrînsă ca a noastră, mi se pare că am destuĭ autorĭ favoriţĭ. Ştiĭ? Dac'aĭ luă pe fie-care din aceştia la o parte, fie-care ar spune că n'am gust literar, că prea admir mulţĭ odată...

Vrăşmaşiĭ spun însă că nu'mĭ place decît ce scriŭ eŭ,—pe cînd intimiĭ meĭ îmĭ fac o vină tocmaĭ din faptul că socotesc toate operele(!) mele ca nişte articole menite să umple un gol în coloanele gazeteĭ.

E drept că a fost o vreme cînd am fost încîntat de ce scriam, şi nu'ĭ tocmaĭ mult de atuncĭ... Dar cine n'a fost încîntat odată de el? Aşĭ da mult să'l văd pe ac-la!

De atuncĭ a trecut însă vreme. Azĭ mĭ-am schimbat autorul favorit.

Şi dacă scriŭ înainte, ştiĭ pe ce'mĭ motivez lucrarea? Pe aceea că asta'ĭ «profesia» mea. Şi dacă după fie-care prostie proprie îmĭ găsesc circumstanţe atenuante, este că'mĭ zic:

— Bĭetul băĭat, ĭ-a trebuit materie! Doar nu eră să apară cu coloanele albe?

Ce scuză să găseştĭ însă acelora pe carĭ nimenĭ nu'ĭ trage de mînică ca să producă, şi carĭ totuşĭ te îneacă sub nămolul lor de proză în versurĭ saŭ în proză? Pentru aceştĭ calăĭ involuntarĭ şi pretenţioşĭ nu trebuĭe milă. Munca silnică pe vĭaţă saŭ zeflemeaoa perpetuă!

Dar... s'o lăsăm pe data viitoare,— şi aĭ să vezĭ ce sincer o să fiŭ.

Anton Bacalbaşa

GALERIA LITERARA

DUILIU ZAMFIRESCU

Cel dintîiŭ scriitor romîn care se află deja la al doilea *roman* al săŭ,— şi cu toate acestea e dintre ceĭ despre carĭ astăzĭ se vorbeşte maĭ puţin.

Curios! Pe vremea cînd era un începător, era un scriitor citit şi destul de apreciat. Unele din versurile luĭ se declamaŭ la conservator, cronicele şi nuveletele pe care le publica în *România liberă* găsiaŭ un public binevoitor şi mulţĭ eraŭ ceĭ carĭ prevesteaŭ «talentatuluĭ tînăr» un frumos viitor în literatura romînească.

De-atuncĭ, desigur că n'a scris lucrurĭ maĭ proaste. Cu toate astea...

O lovitură puternică pentru reputaţia luĭ literară a fost, fără îndoială, critica pe care D. Gherea ĭ-a făcut-o romanuluĭ *In faţa vieţiĭ*, deşi din punctul de vedere estetic, poate că acest roman nu e inferior celorlalte puţine romane ce s'aŭ scris inaintea luĭ.

Dar epoca precisă decînd Duiliu Zamfirescu a intrat în uĭtarea obştească este decînd a început à scrie la *Convorbirĭ literare*. Organul *junimeĭ*, care odinioară scotea la iveală scriitoriĭ, ba une-orĭ avea şi puterea de'a creĭa reputaţiĭ literare nemeritate, astăzĭ pare a fi ajuns o cobe rea, un fel de *Morgă* literară. Cîţĭ ştiŭ, de pildă, că de maĭ multe lunĭ se publică în *Convorbirĭ literare* un noŭ roman de Duiliu Zamfirescu: *Vĭaţa la ţară?*

In schimb însă e adevărat că dela Morga *Convorbirilor literare* răposaţiĭ întru literatură aŭ une-orĭ şansa de a fi trecuţĭ în muzăul numit *Academia romînă*, şi probabil că această nădejde îĭ surîde şi luĭ Duiliu Zamfirescu.

Odinioară el îşĭ adunase primele versurĭ, schiţe şi nuvele,— o colecţie de lucrurĭ drăguţe amestecate cu inevitabilele banalităţĭ ale debutuluĭ,— într'un volum *Fără titlu*. Va fi făcut poate atuncĭ experienţa că nu merge fără titlu, şi maĭ ales fără titlurĭ, şi — a luat pildă dela un alt scriitor, cu ceva maĭ puţin talent, dar cu maĭ multe titlurĭ decît el, dela C. D. Olănescu ce'şĭ zice şi Ascanio. Şi de vr'o zece anĭ încoace şĭ-a urmărit pas cu pas modelul acesta.

Şĭ-a ales, caşi modelul săŭ, o carieră *serioasă*, diplomaţia, în care înaintează în titlurĭ încet şi sigur, după regulele vechimeĭ, ĭar literatura o cultivă tot ca înainte-mergătorul săŭ, ca ceva de lux, colac peste pupăză şi titlu peste titlurĭ,— cu singura deosebire că nu plagiază ca autorul romîn al pieseĭ nemţeştĭ *Unter vier Augen*.

Urmînd pe această cale, Duiliu Zamfirescu, care e încă destul de tînăr, merge spre două lucrurĭ, unul aproape sigur, celălalt posibil. Cel aproape sigur este că diplomaţia maĭ mult decît literatura îl va duce şi pe el acolo unde a dus pe Olănescu, ĭar cel posibil este ca să merite această cinste maĭ mult decît modelul săŭ.

Ceca ce însă va fi cu desăvîrşire imposibil, e ca să merite pe deplin şi să şi intre în Academie. Dacă s'ar întîmpla, prin scrierile sale viitoare, să merite această cinste, nu i se va da; ĭar dacă i se va da, aceasta va fi cea maĭ bună dovadă că n'a meritat-o.

ZIG.

PRESA E DE VINĂ?

E o temă veche: de ce literatura noastră se urneşte atît de greŭ din loc, de ce nu'şi ĭa odată un avînt maĭ puternic, maĭ vrednic de veacul în care trăim şi în care ne place să ne asemuim în toate celelalte privinţe cu popoarele care duc înainte civilizaţia europeană? Nu cred să maĭ existe azĭ un singur romîn iubitor de literatură care să nu fi discutat, cu toate argumentele posibile şi imposibile, această chestiune.

Cu deosebire însă două explicaţiĭ aŭ ieşit maĭ întotdeauna la iveală; una: n'avem public; alta: n'avem scriitorĭ. Uniĭ aŭ susţinut una, alţiĭ alta şi alţiĭ înşirşit pe amîndouă. Uniĭ aŭ discutat chestia în chip empiric, alţiĭ în chip *ştiinţific*, uniĭ zic: n'avem scriitorĭ fiind-că n'avem public, alţiĭ: n'avem public fiind-că n'avem scriitorĭ, şi toţĭ aŭ rezolvat problema odată, dacă nu de maĭ multe orĭ. Rezultatul: ea se discută încă astăzĭ.

De ce? Poate o fi la mijloc şi lipsa momentană de alte subiecte pentru scriitoriĭ carĭ s'aŭ condamnat la o producţiune critico-literară periodică, poate şi credinţa unora din eĭ că aŭ reuşit a găsi nouĭ contribuţiunĭ la studierea şi rezolvarea aceşteĭ interesante chestiunĭ, poate şi una şi alta.

Nouĭ contribuţiĭ la judecarea uneĭ chestiĭ atît de mult şi de variŭ discutate? Lucrul ar părea cam greŭ; cu toate acestea, ce nu inventează un scriitor strîns cu uşa de publicul cititor care'ĭ cere mereŭ *ceva noŭ?*

Aşa s'a făcut poate că, aproape în acelaş timp, doĭ scriitorĭ, unul din Bucureştĭ şi altul din Iaşĭ aŭ găsit o nouă explicaţie a mareĭ probleme. Şi amîndoĭ aŭ găsit-o pe aceĭaşĭ, unul, cel din Bucureştĭ, vorbind despre literatura dramatică, celălalt, cel din Iaşĭ, despre literatura în genere.

Nu maĭ e de vină nicĭ publicul,—«ah! publicul cel mare, publicul *bon enfant*»,— nicĭ scriitoriĭ, carĭ sînt destuĭ şi bunĭ şi n'aŭ altă vină decît că nu se gîndesc în deajuns la: «oh! drama intimă, comedia contemporană!»—acestea le zice scriitorul din Bucureştĭ pe care l-aţĭ ghicit deja după stil,—da, e D. Ionescu-Gion,— nu maĭ sînt de vină decît aşă zişiĭ *cunoscătorĭ* etern nemulţumiţĭ şi —maĭ ghiciţĭ cine?—*presa*!

* * *

Văd că sînteţĭ nerăbdătorĭ să cunoaşteţĭ argumentele celor doĭ scriitorĭ carĭ aŭ găsit în presă o pĭedică în calea propăşireĭ noastre literare.

Iată-le maĭ întîiŭ pe ale D-luĭ Ionescu-Gion, care ne vorbeşte (*Revista nouă*, Noembre) despre literatura noastră dramatică:

Se dă la teatru o piesă proastă, cum ar fi de pildă celebra tragedie, *In preajma tronuluĭ*. Atuncĭ, zice D. Ionescu-Gion în stilul D-sale înflorit,

> facem un sgomot teribil, strigăm, protestăm, învinovăţim în sus, în jos, în dreapta, în stînga, un concert asurzitor, în care notele exageraţiuneĭ celeĭ maĭ *fin de siècle* se bat în capete cu notele năsdrăvăniilor celor maĭ comice. In momentele acelea, dacă am vedea pe toţĭ artiştiĭ Teatruluĭ Naţional puşĭ pe rug şi cu foc adevărat, nu cu gentil şi gîdilitor foc bengal, arşĭ pe pĭaţa Teatruluĭ, am zice în cor,—noĭ toţĭ Neronĭ în miniatură—bravo! bine le face! aşa le trebue!

Să zicem că acestea nu sînt exageraţiunĭ *fin de siècle* şi să trecem maĭ departe.

> Aŭ venit însă pe urmă—continuă D. Ionescu-Gion,— treĭ succese patente. A venit *Burghezul gentilom*, şi a venit *Se zice* şi a venit *Sfîrşitul Sodomeĭ*... Bucĭumatu-s'aŭ secundele cum s'a bucĭumat primul? Nu.

De unde concluzia că *sîntem nedreptĭ*.

Adevărat? Aşa să fie? Dar ştiĭ ce poate să'ţĭ respundă presa la invinovăţirea pe care ĭ-o aducĭ? Iată:

Daţi-ne o piesă numaĭ pe jumătate atît de bună pe cît de idioată era *In preajma tronuluĭ*, şi toate bucĭumele noastre vor ţine, te asigurăm, isonul laudelor D-tale; dar cum poţĭ să ne cerĭ să bucĭumăm un succes mijlociŭ, fie chiar şi patent, cu aceĭaşĭ forţă cu care ne simţim datorĭ să bucĭumăm o colosală prostie?

* * *

Celălalt, scriitorul din Iaşĭ (*Jurnalul* Anul I No. 6) găseşte că presa e de vină dacă literatura nu propăşeşte, din pricină că.... nu face destulă reclamă scriitorilor.

Oh! acest argument— cum ar zice D. Ionescu-Gion,— ĭată ceva de o americană *fin de siècle!*

Dar această imputare care se face preseĭ— ah! de ar fi adevărată!— ar trebui tocmaĭ să'ĭ servească spre cinste.

Cum? aĭ dori poate sa vezĭ producţiile literare tratate în presă aşa cum se tratează produsele farmaceutice? Aĭ vrea să vorbim despre un volum de nuvele saŭ de poezie cum se vorbeşte la *Inserţiĭ şi reclame* despre Pastilele Géraudel, saŭ despre Salvadentul Popini?

Dar chiar dacă s'ar face aceasta, ar fi de prisos. Niciodată, nicĭ o reclamă n'ar isbuti să ridice în consideraţia publică o scriere proastă, o dramă de Spanait Macriş, soŭ o nuvelă de Răduleseu-Niger, şi ĭarăşĭ niciodată, nicĭ o lipsă de reclamă nu va putea să ştirbească ceva din meritul uneĭ lucrărĭ de valoare.

Nu, presa n'are nicĭ o vină în toate astea. Gîndiţi-vă la alt-ceva, saŭ dacă nu găsiţĭ şi ţineţĭ—de voie, de nevoie,—să trataţĭ tot tema asta, căutaţĭ să maĭ găsiţĭ vr'o variaţie neexploatată încă asupra explicaţiilor celor vechĭ, care remîn poate tot cele maĭ bune: publicul .. scriitoriĭ...

Cr.

POPESCU

Se vede că umblase mult prin oraş, negăsind unde să se adăpostească, neavînd ce să mănînce, neştiind ce să facă. Avea aĭerul de-a fi fost gonit şi bătut. Nimenĭ nu'l văzuse cînd intrase în curte; sfios s'apropiase de uşa deschisă a bucătărieĭ, şi cum nu era nimenĭ înăuntru ar fi putut în bună voie să înhaţe codrul de pîine ce se afla pe masă. Dar, pe semne, făcuse el o experienţă tristă cu bucătăriile astea deschise, unde poţĭ fi surprins pe neaşteptate; şi încremenit într'o temere înţeleaptă, se uita melancolic şi desnădăjduit la codrul de pîine. Bucătăreasa, găsindu'l în poziţia asta înduĭoşetoare, i se făcu milă şi'ĭ dete să mănînce tot ce avea prin oale şi prin farfuriĭ. Cîĭnele mîncă cu o lăcomie sălbatică, apoĭ se retrase într'un colţ al curţeĭ şi adormi. Era slab, îĭ număraĭ coastele prin pĭele; părea deşirat. Avea însă ochiĭ nespus de trişĭĭ şi blînzĭ; se uĭtaŭ c'un fel de durere aproape omenească. Animalul acesta îţĭ da o idee despre cevà foarte nenorocit şi'ţĭ făcea o milă adîncă.

Proprietăreasa caselor, unde locuiaŭ un student veterinar, un pianist polonez şi acela care scrie aceste rîndurĭ, ne vesti, rîzînd, că a maĭ venit un noŭ chiriaş.

Şi ne duse să vedem pe bietul cîĭne căruĭa îĭ alcătuise, din grabă, un culcuş dintr'o saltea vechĭe şi ruptă. Toţĭ adresaram noulul venit o mîngîiere, un cuvînt prietenos, o privire de compătimire pentru trupul luĭ prăpădit. Adese-orĭ vorbiseram cu proprietăreasa despre lipsa unuĭ cîĭne in curte. Asta părea că dă caseĭ un aspect pustiŭ. Era vorba să cumpărăm unul dintr'o rasă bună. Intîmplarea ne dăruĭa, gratis, pe doritul prieten, şi nu puteam fi de cît mulţumiţĭ.

Pentru că nu ştiam cum era chĭemat, ne hotărîrăm să'l dăm noĭ un nume. Şcena aceasta nu voiŭ uita-o nicĭ odată.

Proprietăreasa îşĭ aduse aminte că maĭ avusese ea un cîĭne, pe care îl numise *Cezar*, şi ţinea cu orĭ-ce chip să'l numim astfel. Noĭ ne împotrivirăm.

Studentul veterinar fu pentru un nume turcesc: *Ali* saŭ *Osman*, explicîndu-ne cultul religios care îl aŭ turciĭ pentru cîĭnĭ. Cazu şi părerea asta.

Eŭ propuseĭ să'l numim *Amicul*, pentru că ne era simpatic la toţĭ.

Pianistul însă strigă de-odată:

— Stăţĭ, am găsit eŭ unul. Numele astea romane saŭ turceştĭ, date la cîĭnĭ şi la caĭ, s'aŭ banalizat. Eŭ am găsit unul original: să'l numim... *Popescu*!

In hohotul unuĭ rîs omeric, repetarăm cu toţĭ:

— Popescu! Popescu!...

Bucătăreasa aruncă peste cîĭne o cană cu apă rece, şi botezul se sfîrşi.

După cîte-va zile, cîĭnele se obicinuise cu numele acesta, şi era destul să'l chĭemĭ: «cuciu... cuciu... Popescu!» şi'ţĭ sărea înainte, zburdalnic şi vesel!

Devenise prietenul vecinilor, al trecătorilor chiar; numele săŭ original îl făcea simpatic tuturor. Adese-orĭ, oamenĭĭ trecînd prin strada aceea, şi'l arătaŭ:

— Uĭte, ăsta e cîĭnele pe care îl chĭamă Popescu.

Hrănit bine, nebătut de nimenĭ, Popescu se îngrăşă, se făcuse frumos. Era blînd din cale afară; lătratul luĭ era uşor şi îndreptat maĭ mult spre stele. Popescu părea a fi foarte impresionat noaptea, şi de sigur trebuĭe să fi avut imaginaţia luĭ rudimentară, dar ciudată.

Muzica îl supăra grozav. Cînd auzea clavirul, scotea nişte ţipete jalnice şi lugubre. Pianistul izbutise să'l dreseze în scurt timp, şi ore întregĭ petreceam cu el în cea maĭ zgomotoasă veselie.

* * *

Intr'o zi, observarăm de-asupra fereastreĭ unuĭ salon din etajul I-iŭ, o tablă neagră, pe care era scris: «Constantin Popescu, advocat.»

Proprietăreasa nu dumeri mirarea, spunîndu-ne că se mutase de curînd un Domn de vîrstă mijlocie, foarte vestit printre mahalagiĭ ca bun advocat. Domnul era grav, nu vorbea cu nimenĭ, şi umbla elegant îmbrăcat. Tipul acesta ne făcea poftă de rîs, maĭ ales că pronumele săŭ era ca numele cîĭneluĭ nostru.

Cînd vr'un client întreba pe servitor, de la poartă: D. Popescu este acasă?— cîĭnele se repezea spre el, cu coada mişcînd de bucurie. Alte orĭ, copiiĭ, saŭ trecătoriĭ obicĭnuiţĭ strigaŭ: «Popescule, vino aicĭ... cuciu... cuciu...»,— tocmaĭ cînd bietul advocat se afla la fereastră, saŭ prin apropiere.

Era un scandal, de care noĭ făceam un haz nesfîrşit.

Advocatul a întrebat pe proprietăreasă, dacă în adevăr numele cîĭneluĭ este Popescu, saŭ se fac glume nesocotite pe seama luĭ. Şi a esclamat, ca într'un proces:

— Un cîĭne care să se numească Popescu!... Asta este ne maĭ auzit!...

In sfîrşit, a cerut să i se schimbe numele cîĭneluĭ.

In zadar se încercase proprietăreasa,— o văduvă glumeaţă şi generoasă,— să'ĭ dea alt nume; cîĭnele era un refractar, nu respundea de cît la numele Popescu.

— Săracu Popescu... Săracu... Săracu,— şi cîĭnele sărea, da din coadă, îĭ străluceaŭ ochiĭ de plăcere. Fără îndoială, auzul luĭ se obicinuise cu silabele numeluĭ săŭ, ca cu ceva melodios.

Proprietăreasa spuse pianistuluĭ, abia ţinîndu'şĭ rîsul:

— Ce e de făcut?... Dacă nu schimbăm numele cîĭneluĭ, advocatul e hotărît să se mute. Pierd chiria.

— Fiĭ pe pace, o încredinţă pianistul, n'are să se mute. Şi apoĭ, trebuĭe să ţiĭ maĭ mult la cîĭne; el ţĭ-a făcut reputaţia caselor.

In adevăr, prin oraş adese-orĭ se zicea: «La casele unde se află cîĭnele Popescu».

Cu timpul, lucrurile s'aŭ maĭ liniştit. Advocatul, de şi supărat, părea că nu maĭ ĭa în seamă nimic. Dar une-orĭ se uĭta spre noĭ cu privirĭ de dispreţ saŭ de ură. El ghicea ce glume trebuĭa să facem pe socoteala luĭ. In liniştea asta însă, eŭ presimţeam că nĭ se pregăteşte o rezbunare. M'am ferit să arăt temerea mea celorlalţĭ prietenĭ, şi am aşteptat.

Intr'o dimineaţă, proprietăreasa aleargă să ne dea de veste că Popescu a murit.

— Advocatul?

— Nu... celălalt...

Ne-am coborît în curte. Studentul veterinar ne-a spus că e otrăvit. Am ghicit pe criminal, dar am tăcut. Ne-a fost peste putinţă să aflăm de la care spiţerie îşĭ procurase otravă. Aveam de gînd să facem zgomot prin presă.

Bietul Popescu!...

Traian Demetrescu.

ŞI CÎŢÎ!...

Toamna 'şĭ arată ĭarăşĭ azĭ faţa,
Galbenă'ĭ frunza în tristul nuc, —
Simţind cum suptă le e viaţa
Cîţĭ nu se duc!...

Suflă un crivăţ tăĭos şi rece,
Crăcile 'n jale se bat, se frîng —
Plouă, — în totul un fior trece
Şi cîţĭ nu plîng!...

E. Delgeŭ.

CLAPONUL TRICOLOR

Sînt oamenĭ carĭ, de cîte orĭ se deşteaptă dimineaţa, văd în faţa lor viitorul zîmbindu-le vesel, chemîndu'ĭ la viaţă şi la fericire; alţiĭ văd un drum lung, nesfîrşit, plin de mizeriĭ care aşteaptă să'ĭ cuprindă în ghiare, să le ucidă seninătatea. Maĭ sînt şi alţiĭ în mintea cărora viitorul a remas un punct negru. Aceştia, în fie-care dimineaţă văd defilîndu-le pe dinainte trecutul cu tot cortegiul luĭ de amintirĭ.

Eŭ nu fac parte din nicĭ una din aceste categoriĭ de cetăţenĭ. Cum deschid ochiĭ, eŭ am în faţa mea pe D. Costică Zăhăreanu.

Domnul Costică Zăhăreanu este băcanul de peste drum de mine, cu firma «La Claponul tricolor». Plouă saŭ ninge, e moĭnă orĭ e ger, e zi de lucru orĭ de sărbătoare, Don Costică staţionează la uşa «magazinuluĭ» săŭ «de coloniale, delicatesse şi articole de Orient».

De cincĭ anĭ de cînd am fericirea să 'l am de strajă, de vecin şi de Muză, nu'l am văzut schimbat. Poartă regulat aceeaşĭ barbă neagră şi rotundă, acelaşĭ lanţ de aur şi acelaşĭ abdomen mîndru de capacitatea luĭ. Pe faţa acestuĭ om nu se vede nicĭ o pasiune, în ochiĭ luĭ nu se oglindeşte nicĭ un viţiu şi nicĭ o virtute: sînt convins că mănîncă regulat de două orĭ pe zi, că doarme sistematic fără visurĭ şi fără tresărirĭ, că nu cugetă la nimic şi că votează vecĭnic cu guvernul. Toate astea sînt scrise ca pe un răboj permanent pe jiletca luĭ, care ameninţă mereŭ să plesnească.

In toată mahalaoa nu există un om maĭ de treabă. La el nu s'a pomenit scandal cu veciniĭ, cu subcomisarul orĭ cu perceptorul. Cu aceeaşĭ exactitate cu care te fură la «de cincĭ parale măsline», îşĭ plăteşte dările către stat şi către comună. Plăteşte fiind-că are conştiinţă de obligaţiile cetăţeneştĭ? De loc. Dar din momentul ce nu poţĭ scăpà de perceptor, e maĭ bine să'l achiţĭ fără discuţie. Te fură fiind-că e ahtiat după banĭ? Iarăşĭ de loc. Insă din momentul ce clientul nu te poate prinde e maĭ practic să'l înşelĭ.

Nu v'am spus? Don Costică Zăhăreanu e un om normal. Fără să ştie, şĭ-a pus de-asupra conştiinţeĭ firma sănătoasă: nimic metafizic!

Şi ĭată de ce e ĭubit, şi iată de ce toată lumea are încredere în el. Pe vorba luĭ poţĭ pune temeĭŭ, fiind-că vorba nu'l ţine parale; eştĭ sigur că n'are să'şĭ schimbe ideile, fiind-că nicĭodată n'a avut ce schimbà. Adevărat om de caracter, n'are vrăşmaşĭ — cum de altfel n'are nicĭ prietenĭ.

Totuşĭ, cînd îl văd dimineaţa, îmĭ uĭt ateismul, — şi mă rog la Dumnezeu să nu mă facă nicĭ om normal, nicĭ om de caracter, nicĭ Clapon tricolor!

* * *

Ştiţĭ Dumneavoastră că Don Costică Zăhăreanu are o 'ntreagă poveste?

Oameniĭ îşĭ închipuiesc că romanele se petrec numaĭ cu naturele sgomotoase inegale şi pline de patimĭ. Adevărul e însă că orĭ-ce Costică îşĭ are romanul luĭ, că orĭ-care Zăhărean poate fi «eroŭ».

Vecinul meŭ, aşà cum îl vedeţĭ, nu s'a pogorît pe pămînt sub forma luĭ actuală. A plîns şi el cînd a fost mic, a trecut prin multe peripeţiĭ pînă să ajungă a'şĭ vedea firma deasupra capuluĭ, o fi suferit şi dînsul pînă să'ĭ crească barba şi abdomenul rotunde.

E băiatul luĭ... nu importă al cuĭe; e sigur însă că nu cu el se va 'ntări teoria generaţieĭ spontanee. E destul să vă spun că la vîrsta de zece anĭ a fost dat ca «băĭat în prăvălie la Ioachim Fundulea, băcan cu patentă de clasa 'ntîĭŭ. A fost înhămat la căruţă, a dormit pe poliţă împreună cu alţĭ cincĭ tovarăşĭ, a mîncat bătăĭ nenumărate de la jupînul, fiind-că adesea tejghetarul l'a prins vîrîndu'şĭ degitele în cutiile cu halva.

Cu toate astea, Zăhăreanu nu s'a topit. In mintea luĭ de copil, vĭaţa trebuĭà luată aşà cum e: obaltă prin care trebuĭe să trecĭ fără să te grăbeştĭ. Cîţĭ marinarĭ aŭ pĭerit, numaĭ din pricină că aŭ întins prea multe pînze şi aŭ vrut să facă sforţărĭ nepermise! Te duc ele singure valurile, dacă te laşĭ în voĭa lor; ĭar calea e totdeauna maĭ scurtă cînd nu te pasionează malul!

Credicios, băĭat de caracter precum azĭ e *om* de caracter, Costică n'a putut întîrzià de a dovedi jupînuluĭ negru pe alb că Mitu tejghetarul ţine casă la mahală şi în fiecare seară cară acolo vinul cel maĭ negru, măslinele cele maĭ dulcĭ, lumînările cele maĭ groase, pesmeţiĭ ceĭ maĭ finĭ, marfa cea maĭ «de sezon». Şi chiar Mitu a trebuit să'şĭ ĭa tălpăşiţa la secţie, ĭar Costică, ne avînd încotro, a 'nlocuit pe tejghetar.

Maĭ cu minte decît predecesorul, Costică s'a purtat ca un băĭat de zahăr: n'aĭ fi putut zice că l'aĭ prins măcar cu un capăt de aţă de furat. Dar peste cincĭ anĭ a deschis alăturĭ de jupînul prăvălie pe socoteala luĭ: «magazin de colonĭale şi delicatesse, La Claponul tricolor, Costică Zăhăreanu, elevul D-luĭ Fundulea».

Cu vremea, i s'a urît să'şĭ tot zică «elev», şi azĭ Claponul e o persoană originală, de sine stătătoare, liberă, Claponul n'are zgardă!

Povestea e scurtă şi peripeţiile eroului nu sînt grozave. Cunosc însă în mahalaoa noastră multe mame de familie, care nu recomandă fiilor lor eroismul luĭ Ricard, nicĭ filozofia lu/ Platon, — ci răbdarea luĭ Costică Zăhăreanu. El nu'ĭ autor, dar e citat.

— Cu răbdarea luĭ, spun mamele, ajungĭ departe!

Şi aŭ dreptate. Odată o cocoană din vecĭnĭ ĭ-a recomandat o fată bună, care l'ar fi luat bucuros, poate tocmaĭ fiind-că erà una din acele femeĭ solide, care apreciază răbdarea ca o virtute.

Costică Zăhăreanu n'a stat mult la gîndurĭ şi a luat-o de nevastă:

— Casă am, rost am, mĭ-ar trebui şi o consoartă!

Şi ce ĭ-a trebuit, şĭ-a luat.

Credeţĭ însă că însurătoarea, care modifică toate caracterele, a avut vre-o influenţă asupra luĭ Costică Zăhăreanu?

V'aţĭ înşelà grozav, dacă v'aţĭ închipuì că găina de acasă a putut schimbà natura normală a Claponuluĭ tricolor! Doar nu de geaba erà el om de caracter! O fi posibil la visătorĭ, la nebunĭ, la maniacĭ să se îmbete «şi de scînteĭ din stele», să tresară la pasul uneĭ femeĭ anume, să'şĭ robească vĭaţa şi mintea idealizînd o făptură; Don Costică Zăhăreanu erà om prea serios şi prea de caracter, ca să se lase influenţat.

Maĭ la urmă, ce-a fost să se întîmple s'a întîmplat. Cînd a dat hîrtie de divorţ, femeea a avut neruşinarea să susţie că 'n adevăr ĭubeşte pe funcţionarul Bunescu, că bărbatul nu se ocupă de ea, că erà între eĭ «nepotrivire de caracter». Şi divorţul s'a pronunţat.

* * *

Cînd scriŭ aceste rîndurĭ, e ora unsprezece din noapte. Aud peste drum de mine lăsîndu-se nişte obloane.

Să mă uĭt pe fereastră...

... Tocmaĭ! E Don Costică Zăhăreanu care 'nchide prăvălia. Priviţi'l: admiră «Claponul tricolor» şi pleacă, cu mîĭnele 'n buzunar, cu gîndurile stinse.

Să'mĭ fac rugăcĭunea:

Doamne, Dumnezeul nostru, Tu care 'ngrijeştĭ de florile cîmpuluĭ şi de păsările ceruluĭ, auzi-mă şi pre mine, — şi nu'mĭ da mie caracter, şi nu mă face pe mine om normal. Lasă virtuţile astea Claponuluĭ tricolor!.....

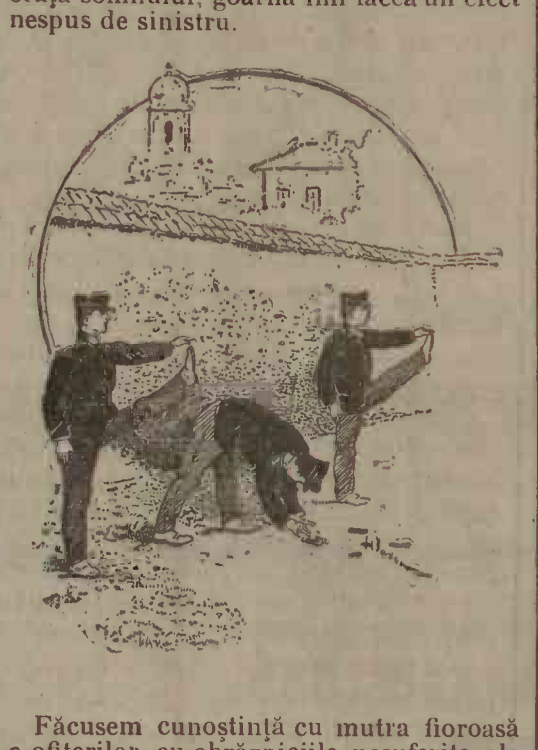
Bran.

AMINTIRI

DIN ŞCOALA MILITARĂ

Am spus cînd-va cum tripla alianţă a hahamilor, a proprietarilor de cîĭnĭ şi a profesorilor de la gimnaziĭ, hotărîse despre soarta mea. Ceĭ d'intiĭŭ ca să scape de raciĭ pe care-ĭ svîrleam pe ferestrele sinagogeĭ, ceĭ de al doilea ca să nu le maĭ ciungăresc cîĭniĭ de picĭoare şi ceĭ de al treilea ca să nu maĭ fie nevoiţĭ să mă dea afară din şcoală de două orĭ pe lună, hotărîseră pe tată-meŭ să mă trimeată în şcoala militară.

Iatămă's şi candidat de *Moş Teacă!* Zilele şi nopţile d'intîĭŭ nu prea 'mĭ plăceaŭ. Eram *răcan*, îmbrăcat ca nimenĭ pe lume, cu pantalonĭ milităreştĭ, cu gheroc de ţivil şi cu bonetă roşie, — toţĭ rîdeaŭ de mine şi de ceĭlalţĭ răcanĭ. Şi-apoĭ începutul disciplineĭ era greŭ, sunetul goarneĭ îmĭ părea prea melancolic seara, ĭar dimineaţa, întrerupînd în mod brusc dulceaţa somnuluĭ, goarna imĭ făcea un efect nespus de sinistru.

Făcusem cunoştinţă cu mutra fioroasă a ofiţerilor, cu obrăzniciile nesuferite ale superiorilor, cu masa proastă, cu văcsuitul cizmelor şi cu scuturatul hainelor, îmĭ rămînea să maĭ fac cunoştinţă şi cu închisoarea. Intr'o bună de-amiază făcuĭ şi cunoştinţa asta.

Generalul care comanda corpul de armată din Iaşĭ, voia să vadă progresul pe care'l făcuseră răcaniĭ cu şcoala de soldat.

Stam cu toţiĭ pe două rîndurĭ şi aşteptam sosirea generaluluĭ. Mie unul îmĭ bătea inima în mod îngrozitor. Să daŭ ochĭ cu generalul! Ce, era glumă? Nu maĭ văzusem general de cînd mama mă făcuse şi nicĭ măcar nu'mĭ puteam închipui ce fel de dihanie putea să fie un general.

Imĭ dădeam seamă numaĭ că n'aşĭ fi vrut să'l văd. Maĭ bine aşĭ fi preferat în momentul acela să mă suiŭ pe gardul sinagogeĭ cu o pungă de racĭ în mînă, saŭ să mă iaŭ la bătae cu ceĭ 14 ex-camarazĭ de la gimnaziŭ, de cît să staŭ ţeapăn şi cu ochiĭ sgîiţĭ în curtea şcoaleĭ militare, aşteptînd sosirea şi inspecţia generaluluĭ.

* * *

Gornistul sună dreptĭ. Din cît eram noĭ răcaniĭ de dreptĭ şi de ţeapenĭ, de frică ne-am sgîrcit şi maĭ tare muşchiĭ şi încheĭeturile. Eram maĭ dîrzĭ şi maĭ pietrificaţĭ de cît o momie egipteană din veacul al XX-lea dinainte de Hristos.

Iată generalul! Nu mă pot împĭedeca de a nu 'ntoarce puţin capul ca să'l privesc. Era un om ca toţĭ oameniĭ, numaĭ că era îmbrăcat ca un maimuţoiŭ de la panoramă şi avea o pereche de musteţĭ de-o ocă una.

Căpitanul, cu vocea emoţionată începe să ne comande toate strîmbăturile de cap, de mîĭnĭ şi de picĭoare care se prevăd în şcoala de soldat. Cînd bîţîiam din cap pînă ce ameţeam, cînd stam pe un picĭor ca giştile ţiganuluĭ, cînd ne îndoiam de mijloc pînă la pămînt, de ne eşiaŭ ochiĭ din cap.

Indoitura asta de mijloc, trăsn-io-ar D-zeŭ! ea 'mĭ-a făcut pocinogul; — ea m'a pus în măsură să daŭ ochiĭ pentru întîia oară cu închisoarea şcoaleĭ militare.

Cum mă plecam în jos de atingeam cu mîĭnele de pămînt, vre-o treĭ ţigărĭ de tutun, pe care 'l strînsesem cu multă grijă într'o hîrtiuţă de pachet de calitatea a doua, mĭ-a căzut din buzunar şi s'a aşezat la o palmă de vîrfurile cizmelor mele, la doĭ paşĭ de cizmele căpitanuluĭ, şi la distanţa de maĭ sus plus un metru şi şaĭ-zecĭ de ochiĭ luĭ.

Nu ştiŭ cum s'a făcut, dar eŭ n'am văzut cînd a căzut fatalul pacheţel. Şi la un moment dat, pe cînd executam o altă comandă, bag de seamă că mutra căpitanuluĭ se oţereşte urît la mine. Ochiĭ luĭ furioşĭ se plimbaŭ într'una de la vîrful cizmelor la ochiĭ meĭ.

Nu înţelegeam ce să fie drăcia asta. Cînd îmĭ plec şi eŭ ochiĭ să văd ce e, zăresc pacheţelul cu tutun, şi generalul cît colo!

Eĭ! ce te facĭ răcane de-acuma? Uitasem şi de general, şi de căpitan şi de tot. Priveam chioriş la pachetul cu tutun şi nu ştiam cum să'l sofistichez.

La un moment dat, căpitanul comandă: *ridicarea picĭoruluĭ stîng la înălţimea umăruluĭ!*

Toţĭ băeţiĭ îşĭ ridicară cît ce pot picĭorul stîng în sus, numaĭ eŭ, inspirat de o idee luminoasă, mă fac că nu înţeleg comanda şi execut aplecarea corpuluĭ înainte şi înapoĭ. Mă plec şi harştĭ! şterg pachetul cu tutun şi'l svîrl înapoia frontuluĭ.

Generalul a văzut mişcarea greşită şi a făcut observaţie căpitanuluĭ. Căpitanul vine în faţa mea şi'mĭ zice furios: mars la 'nchisoare!

Mă duc, bucuros c'am scăpat cu atîta.

* * *

Inchisoarea e groaza răcanilor şi raiul leneşilor. Acest monument se afla pe vremea aceea în fundul uneĭ sălĭ enorme şi joasă, pardosită cu asfalt şi acoperită cu bolţĭ micĭ, de zid. Toate sgomotele, pînă şi cele maĭ micĭ se măreaŭ în sala asta, se transmiteaŭ din boltă în boltă şi ajungeaŭ pînă la urechile celor închişĭ.

Inchisoarea era o cameră îngustă, înaltă şi întunecoasă. Numaĭ în păretele din fund avea o ferestruică cît un pod de palmă, prin care se zărea un vîrf de copac şi o streaşină de casă.

In această peşteră se aflaŭ şase paturĭ puse unele peste altele, cîte treĭ de fie-care parte. O dată în pat, trebuĭa să staĭ tot timpul lungit ca să nu daĭ cu capul de patul dedeasupra. Aşa încît se poate spune că fie-care dormea şi în pat şi sub-pat în acelaşĭ timp.

Mobila asta căreia trebue să'ĭ spun pat fiind-că nu ştiŭ ce fel de nume să'ĭ daŭ, se compunea din următoarele ingrediente: patru scîndurĭ de lemn înconjurate cu patru stinghiĭ de aceeaşĭ substanţă, două păturĭ vechĭ şi rupte, una servind de saltea şi alta de plapomă, un vălătuc gros compus din materiĭ care scapă orĭ căreĭ analize şi care slujea de pernă, maĭ multe sute de ploşniţĭ, cîte-va duzinĭ de şoarecĭ, gunoac variĭ, mĭez de pîĭne, cĭolane şi alte obĭecte lăsate acolo de foştiĭ arestanţĭ, în semn de suvenir.

Cînd mĭ-a deschis plantonul uşa, maĭ eraŭ înăuntră încă cincĭ năbădăioşĭ, aşa că eŭ am împlinit jumătatea de duzină.

Afară de plăcerea de-a nu face nimic, şederea în închisoare e monotonă. Mîncarea se dă de la masa soldaţilor: borş şi pîĭne neagră.

Activitatea celor închişĭ e de două felurĭ: Ziua toţĭ vînează şoarecĭ şi noaptea spun poveştĭ şi se scarpină de ploşniţĭ şi de alte dihăniĭ maĭ măruntele.

Prima mea şedere la închisoare a fost cu lipicĭ, că m'am întors de maĭ multe orĭ într'însa. Nu'ĭ vorbă, era şi vina mea: ştiam atîtea poveştĭ şi aşa de frumoase încît toţĭ tovarăşiĭ mă îndopaŭ cu tutun, cu coaje de pîĭne şi cu carnea din borş, numaĭ să le spun mereŭ la poveştĭ; de aceea traiul la închisoare îmĭ plăcea grozav.

Anul întîĭŭ, a mers treaba cum a mers: maĭ cu cartea, maĭ cu închisoarea, maĭ cu alte pedepse, m'am urcat la clasificaţie şi am trecut în clasa a treia.

Vĭaţa cea grea, plină de ahturĭ şi de năzdrăvăniĭ, a început pentru mine în clasa a treia, cînd devenisem catană veche.

* * *

Tată-meŭ începuse să pue marĭ speranţe în viitorul primuluĭ săŭ născut. Aceste speranţe se manifestaŭ prin facerea uneĭ părechĭ de uniforme *particulare* şi a slobozireĭ de sume însemnate pentru plăcerile din timpul vacanţieĭ.

Fusesem îmbrăcat aşa de mîndru în timpul celor două lunĭ cît şezusem acasă, trăisem aşa de bine, încît, la întoarcere, haĭnele şi cizmele cazone mi se păreaŭ cu neputinţă de purtat şi mîncarea imposibilă de mistuit.

Păţisem ca Anibal la Capua: două lunĭ de traiŭ bun îmĭ moleşise caracterul şi sfărămase toate virtuţile mele milităreştĭ.

Cînd mă gîndeam că maĭ am patru anĭ pînă ce să ajung ofiţer, mă apuca o întristare fără de marginĭ, aproape o disperare sfîşietoare.

Şi ce debut urît în anul al doilea! Opt zile carceră şi cincĭ zile ordinar, pentru fumat în clasă şi insubordonanţă.

N'apucasem să isprăvesc cele opt zile de coabitare cu şoarecĭĭ şi mă pomenesc cu alte opt, pentru doĭ nasturĭ lipsă la tunică în ziua inspecţieĭ generale.

Am sfîrşit luna cum am 'început-o: pe pătura închisoreĭ.

Cînd m'am întors la clasă rămăsesem răŭ de tot cu lecţiile înapoĭ.

O altă nenorocire care stà suspendată de-asupra carière mele de militar, era geometria descriptivă şi trigonometria.

La istorie, la geografie şi la franceză, eram cel maĭ bun din clasă; la celelalte eram bunicel, însă la matematicĭ eram al şaptezecĭ şi cincilea din şaptezecĭ şi cincĭ

de elevĭ. Dacă ar fi fost o sută în clasă, de sigur eŭ aşĭ fi rămas al o sutălea. Mă scoboram la matematicĭ pînă la zero grade.

Hahamiĭ, stăpîniĭ de cîĭnĭ şi profesoriĭ de la gimnaziĭ m'aŭ băgat în şcoala militară, — şoareciĭ, geometria descriptivă şi nasturiĭ de la tunică, m'aŭ redat vĭeţeĭ civile.

Crăciunul m'a apucat tot la închisoare şi de-aceea n'am putut merge acasă. E greŭ să'şĭ poată închipui cine-va disperarea care coprinde pe un elev din şcoala militară, care nu poate merge acasă în vacanţie.

In singurătatea şcoaleĭ părăsită de toţĭ, am meditat asupra situaţieĭ şi am luat o hotărîre eroică: să puiŭ sfîrşit carièreĭ de militar şi la anul viitor să nu mă maĭ întorc la şcoală nicĭ în ruptul capuluĭ.

Indată ce-am luat hotărîrea asta, am simţit că mi se ridică o piatră de moară de pe pĭept şi am devenit ĭar vesel şi sburdalnic. De aicĭ înainte şcoala asta devenise pentru mine ceea-ce'ĭ vĭaţa pentru un creştin: valea plîngereĭ la capătul căreia stă raiul cu uşile deschise.

Ce'mĭ ziceam eŭ: Maĭ am şase lunĭ de suferinţă şi pe urmă scap de chin. Haĭ dar să m'apuc de drăciĭ şi de ghiduşiĭ, că tot una 'mĭ e; orĭ în clasă, orĭ în închisoare, şase lunĭ trec ele şi pe urmă scap.

* * *

Aceşteĭ eroice hotărîrĭ se datoreşte unul din cele maĭ marĭ evenimente care s'aŭ întîmplat vre odată în şcoala militară: apariţia uneĭ gazete scrisă de mîna băeţilor.

Ce dracu eram să fac? Carte nu vream să 'nvăţ, de instrucţie fugiam, trebuia să mă apuc de ceva. Am fondat şi eŭ *Titirezul*, organ săptămînal, conţinînd articole variate şi apărînd Sîmbătă seara în clasa III-a. Abonament pentru un număr, o ţigară de tutun calitatea a doua; pentru patru numere, o cafea cu lapte şi pentru un an, 12 prăjiturĭ de la *Georges*. Prăjiturĭ de la celelalte cofetărlĭ se considerau 20 la un abonament pe un an.

Primul număr a apărut cam prin luna luĭ Martie şi a făcut o enormă senzaţie.

Administratorul Buturugă, colegul meŭ de pupitru, incasase un chipiŭ de tutun.

Prăjiturile eraŭ destinate în mare parte redactoruluĭ Ulea, cel maĭ mare mîncăcios din clasă.

Bietul Ulea! Par'că îl aud şi acuma desfăşurînd visul luĭ de mîncăcĭos, de pe catedra claseĭ.

— Măĭ băeţĭ, ţipa el cît îl lua gura, ştiţĭ voĭ ce-aş vrea eŭ să'mĭ dea Dumnezeŭ pe lumea asta? O mare de lapte şi o insulă de cozonac! şi să înot în lapte, şi să mă aşez pe insula de cozonac, şi să rup din ea, să 'l moĭ în lapte şi să mănînc, să mănînc, să mănînc!

Şi clasa întreagă rîdea de se prăpădea. Ulea scria articole gastronomice în *Titirezul*. Vorbea numaĭ de ocean de lapte, de insule de cozonac, de munţĭ de pilaf, de rîurĭ de miere, în sfîrşit toată geografia era transformată la dînsul în bucătărie.

Poroşniţă făcea poeziĭ melancolice; Bărcălăŭ scria articole asupra catenelelor şi a teatrelor din Paris, în care se desfătase înainte de a intra în şcoala militară; eŭ scriam cronica scandaloasă a şcoaleĭ, articole furioase în contra celor din clasa a patra şi în contra ofiţerilor. Partea mea cea tare şi foarte gustată de public, era însă campania de ironiĭ pe care o duceam în contra matematicilor.

* * *

Intr'o bună zi pacea, fericirea şi plăcerea pe care le gustam în biroul redacţieĭ, biroŭ care se afla în dosul cueruluĭ cu mantale, aŭ fost tulburate. Un număr din *Titirezul* ajunsese pînă în mîĭnile coloneluluĭ.

Maĭ adăogînd şi o galerie sub-terană pe care o săpasem cu prietenul Muscă sub o movilă din fundul curţeĭ, ca să ne putem ascunde de exerciţiul militar, precum şi alte năzdrăvăniĭ maĭ mărunte, colonelul hotărîse să mă dea afară din şcoală.

La urmă s'a hotărît să mă trimeată la închisoare pentru 25 de zile, maximul pedepseĭ care se putea da dintr'o dată unuĭ elev.

De-atuncĭ şi pînă la sfîrşitul anuluĭ, puţine zile am maĭ trăit sub cerul liber. Cea maĭ mare părere de răŭ era pentru răposatul *Titirezul*, căruia prea lunga mea şedere în închisoare, îĭ fusese fatală.

Abonaţiĭ îmĭ păstraŭ însă multă iubire şi recunoştinţă pentru cele patru numere apărute. Tutunul şi pîĭnea albă, adesea ciocolată, prăjiturĭ şi alte bunătăţĭ, nu'mĭ lipseaŭ în închisoare, spre marea mea bucurie şi a şoarecilor.

Cînd a sosit vacanţia cea mare, am eşit şi eŭ din închisoare, slab, galben, dar vesel că de-acuma scap de şcoala militară.

Şi am scăpat, slava Domnuluĭ! Nicĭ o stăruinţă şi nicĭ o ameninţare nu puteaŭ să mă hotărască a maĭ pleca la Iaşĭ.

Dealtmintrelea opinia publică, sinagogile şi cîĭniĭ din oraşul meŭ natal, n'aveaŭ de ce să se maĭ teamă de mine.

Toată sburdălnicia şi toţĭ draciĭ de altă dată, luaseră sfîrşit în şcoala militară. Acuma mă făcusem un băetan blînd, de treabă şi cu minte.

Cura de borş, pasul gimnastic şi tovărăşia şoarecilor, mă tămăduiseră de toate relele.

I. Theodorescu.

TRADUCEŢĬ?

Cu tot respectul ce am pentru opiniile puternicului nostru critic, D. Gherea, nu mă pot opri să nu protestez cu toată energia de care sînt capabil în potriva concluzieĭ de care a ajuns în ultimul articol de critică, pe care l-a publicat în *Lumea nouă*.

Lăsaţĭ, — zice D-sa puzderieĭ de veniţĭ, dar nechemaţĭ şi cu atît maĭ puţin aleşĭ, în aşà zisul ogor al literatureĭ — lăsaţĭ odată în pace meşteşugul ăsta la care nu vă pricepeţĭ, —şi pînă aci sunt de acord cu D-sa;—dar—adaogă D. Gherea, —dacă vreţĭ cu orĭ-ce preţ să faceţĭ ceva pentru literatura romînească, *traduceţĭ*.

Se vede că D. Gherea nu citeşte gazetele noastre zilnice. Eŭ însă care le citesc, — să nu credeţĭ însă cum-va că de plăcere, — am simţit părul sburlindu-mi-se în cap cînd am citit acest sfat cu atît maĭ funest cu cît vine dintr'o parte atît de autorizată în chestiĭ de literatură.

Traduceţĭ! Dar asta este cea dintîiŭ şi cea maĭ mare calamitate care a căzut pe capul literaturiĭ romîneştĭ; dela ea purcede, din ea s'a născut şi se naşte mereŭ în infinite exemplare calamitatea supra-producţieĭ literare *originale*—da, originale prin faptul că orĭ-ce prostie e maĭ mult saŭ maĭ puţin originală.

Traduceţĭ! Dar deschide cea dîntîiŭ gazetă de care daĭ cu ochiĭ... Iată, eŭ am înaintea mea un teanc. Scot la întîmplare *Romînul*. Il deschid la pagina a doua şi găsesc: *Dragostea frumosuluĭ*, nuvelă tradusă din franţuzeşte. N'o citesc toată, căcĭ am pĭerdut de mult credinţa în puterea curăţitoare de păcate a canoanelor, ci ĭaŭ un pasagiŭ tot la întîmplare. Ascultă, D-le Gherea:

Intr'o ḑi găsind pe tînăra, femee singură, îmbrăcată într'un capot *ros* ce *inunda* formele sale *lărgite*, el *lăsă să-ĭ cază* cuvintele următoare, *ca coprins* de o necesitate imperioasă şi neaşteptată, în mijlocul uneĭ convorbirĭ banale:

— *Vă iubesc!*

Apoĭ *se tolăni* la picioarele D-neĭ Ravaş.

Traduceţĭ? aĭ? Imbrăcaţĭ pe *eleganta* D-nă Ravaş (?) într'un capot *ros* în loc de *rose* (trandafiriŭ), *inundaţi'ĭ* formele *lărgite*, puneţĭ pe amantul eĭ să i se *tolănească* la picioare ca să regăsească, probabil, cuvintele pe care *să'ĭ cază ca coprins* de o necesitate imperioasă...

D. Gherea ar putea să obĭecteze: Noĭ am zis să traducă numaĭ ceĭ carĭ se pricep... Bine, dar cine oare va opri pe Spantgo dela *Romînul* ca să nu se numere şi dînsul printre aceştia?

Aicea e primejdia. Şi dacă D-luĭ Gherea îĭ zace cu adevărat la inimă mila de sărmana limbă şi literatură romînească torturată, ar trebui să'şĭ retragă cuvîntul cu o oră maĭ 'nainte: Nu, Domnilor, nu maĭ traduceţĭ; gîndiţi-vă maĭ bine maĭ sunt pe lumea asta o mulţime de meseriĭ onorabile.

Rad.

ŞTIRĬ LITERARE

D. N. Iorga şi-a tipărit lecţiunea de deschidere la Facultate, tratînd despre «Concepţia actuală a Istorieĭ şi geneza eĭ.»

* * *

In editura Şaraga a apărut *Teoria Fatalismuluĭ* şi *Teoria ondulaţiilor universale*, ale luĭ V. Conta.

* * *

D. Grigori N. Iazu, celebrul avocat de la Piatra-Neamţ, a scos o foaĭe volantă, în care prăpădeşte toată lumea, începînd de la Heine şi sfîrşind cu Wunder de la *Adevărul literar*.

Şi ĭac'aşà!

* * *

Luptătorul, ziar care apare în Călăraşĭ, publică următorul *epitaf* nostim: *)

In această groapă
Zace un sicriŭ,
In sicriŭ un popă, —
Şi'n popă rachiŭ!

*) Epigrama'ĭ foarte bună, — cu singurul defect, însă, c'a făcut-o altul maĭ 'nainte.

N. R.

POETUL ŞI CRITICII

SĂPTĂMÎNA POLITICĂ

In ţară: ramolisment parlamentar.
In străinătate: fraude şi escrocheriĭ.

Situaţia partidelor noastre politice fiind aşa de schimbătoare şi intrigile ce se ţes în culise fiind pentru moment reduse la aşa puţin lucru, am crezut nemerit de a înlocui obişnuitul nostru articol de reportaj prin o cronică retrospectivă asupra activităţiĭ parlamentare şi a principalelor evenimente.

Din nenorocire şi tema aceasta pentru moment ĭe tot atît de săracă ca şi cealaltă. De 12 zile de cînd s'a deschis parlamentul, încă nicĭ o discuţie importantă, încă nicĭ o luptă serioasă nu s'a produs. Vajniciĭ paladinĭ, căpcăuniĭ grozavĭ carĭ ameninţaŭ să sfîşie guvernul, staŭ domolĭ la locul lor şi se mărginesc la încasarea diurneĭ.

Calm şi plictiseală. Onorabiliĭ noştri par obosiţĭ şi hipnotizaţĭ de perspectiva dizolvăriĭ Cameriĭ şi a perderiĭ mandatuluĭ, cu toate accesoriile luĭ.

De aci, o tendinţă de a ocoli toate chestiile maĭ arzătoare, de a reduce totul la o banală şi insipidă formalitate. Ast-fel s'a făcut cu memoriul studenţilor, care sub un pretext oarecare s'a înlăturat în comun acord de taberele vrăşmaşe. Şi liberalĭ şi conservatorĭ aŭ evitat cu îngrijire de a angaja o asemenea discuţie pasionantă.

Tot ast-fel s'a făcut şi cu respunsul la mesaj, care s'a atenuat, s'a micşorat, s'a banalizat, reducîndu'l la un simplu act de încovăere faţă de Rege.

Asupra acestuĭ act incolor, inodor şi insipid se va angaja de Lunĭ discuţia, care probabil va fi de acelaşĭ soiu. Faţă cu oboseala, cu lipsa de entusiasm şi ramolismentul general ce se simte în Cameră, nu trebue să fiĭ mare profet pentru a prevedea acest lucru.

Trebue însă să notăm depunerea a două proĭecte de legĭ importante: legea minelor de D-l Carp, legea monopoluluĭ alcoolurilor de D-l Cuza. Cea dintîiŭ din aceste a iscat deja o vie discuţie în presă. Cea de a doua probabil nu va avea nicĭ atîta efect.

Chestiile ce ridică aceste proĭecte sunt prea grave, controversele prea delicate, pentru ca aceştĭ legislatorĭ epuizaţĭ să încerce a intra în examinarea lor.

Pe de altă parte, aplicaţiunea lor ar lovi în multe interese, pentru ca guvernul să aibă curajul de a le înfrunta. De aceea, proĭectul D-luĭ Cuza se va înmormînta în cartoanele Camereĭ, cu toate onorurile cuvenite: lăsîndu-se alcoolismul în tihnă să'şĭ facă progresele pe care le constată higieniştiĭ, sociologiĭ, alieniştiĭ şi criminologiĭ.

Cît despre proĭectul D-luĭ Carp, e asemenea puţin probabil să treacă. *Ie foarte posibil ca D. Carp, văzînd opoziţia ce întîmpină în rîndurile maritor proprietarĭ, să se retragă de la guvern.* D-sa este chiar un partizan călduros al retragereĭ guvernuluĭ întreg, pentru a lăsa loc liberalilor, carĭ în condiţiile actuale nu prea ar putea-o duce.

Planul D-luĭ Carp e foarte just şi prevăzător. Majoritatea guvernamentală, care nu maĭ are nicĭ o vlagă, se va reorganiza în opoziţie, pe cînd liberaliĭ, carĭ azĭ sînt destul de bicisnicĭ, ajunşĭ la guvern se vor păcătoşi maĭ tare.

In asemenea condiţiĭ Regele este arbitrul situaţieĭ. Ar fi destul ca să se plece în favoarea liberalilor, pentru ca mîĭne guvernul să fie demisionar, aşa din senin. De aceea şi guvernamentaliĭ, pentru a capta buna-voinţa regeluĭ, s'aŭ grăbit să aducă în Cameră un proĭect de lege creînd o casă de ajutor pentru sătenĭ cu primul fond donat de Rege.

Regele pare că atribue o mare importanţă acestuĭ aşezămînt; dat fiind însă modul cum se fac distribuţiile la ţară, adevăraţiĭ nevoiaşĭ nu vor profita nimic, dar se vor îmbuibă notariĭ, primariĭ şi oameniĭ lor. Clasa acestora e la noĭ o lepră cumplită, o Panama cronică, de şi în mic nu ca în străinătate, unde scandalurile şi escrocheriile în mare se ţin lanţ.

* * *

In Italia de pildă, scandalul Bănceĭ Romane a luat proporţiĭ fabuloase. Directorul Bănceĭ a mărturisit că hîrtiile, prin care se dovedea că crakul Bănceĭ a fost datorit şantajelor la care a fost supus din partea deputaţilor, ĭ-aŭ fost furate de ministrul preşedinte Giolitti. Iar din registrele Bănceĭ s'a constatat că nu numaĭ Giolitti avea un cont curent la Bancă, dar şi fiul luĭ şi chiar feciorul luĭ din casă. Dacă s'ar da hîrtiile pe faţă, jumătate din Cameră ar trebui să intre în puşcărie.

In Franţa, pentru moment acelaş scandal, acelaş noroiŭ. De astă dată e presa în joc. Lucrul a pornit de aci. O casă făcuse în proaste condiţiĭ o furnitură pentru ministerul de războiŭ. Pentru a face treaba muşama, casa vărsă uneĭ asociaţiĭ de directorĭ de ziare o sumă de 100.000 leĭ.

Şantajul fu dat pe faţă, parchetul fu pus în mişcare şi din una în alta, se descoperiră o sumă de daraverĭ frumoase în sarcina maĭ multor marĭ gazetarĭ. Aceştia operaŭ cu deosebire în potriva caselor de joc, a tripourilor, din care unele le plăteaŭ sume lunare regulate.

Alţiĭ aveaŭ alt sistem. Eĭ aveaŭ legăturĭ cu poliţia şi fiind că în Franţa aceasta practică spionagiul pe o scară foarte întinsă, căpătaŭ ast-fel tot felul de amănunte asupra vĭeţeĭ private a oamenilor, cu carĭ apoĭ făceaŭ şantaj. Chestia a fost dusă şi în Cameră, dar ministerul a scăldat-o, de oare ce toţĭ aceştĭ gazetarĭ sînt apărătoriĭ luĭ. Interpelarea în chestia asta a fost repede lichidată, trecîndu-se repede la discuţia bugetuluĭ, cu ocazia căruia se discuta o reformă a impozituluĭ pe succesiunĭ, în scopul de a'l transforma în progresiv.

Cu aceasta se introduce principiul progresivităţeĭ impozituluĭ în bugetul francez.

Săptămîna s'a încheiat în Franţa cu amînarea faimosuluĭ proces de la Tulusa. Acest proces inscenat de guvernamentalĭ în potriva fostuluĭ consiliŭ comunal radicalo-socialist, acum se întoarce în potriva inscenatorilor, căcĭ se dovedeşte că fraudele în întocmirea listelor fusese ordonate de prefect şi de faimosul Constans.

Suplimentul de instrucţie ce se face acum, de sigur, va da pe faţă lucrurĭ nostime.

Spleen.

CASA DE SCHIMB
NACHMIAS & FINKELS

No. 8, în noul palat Dacia-Romania, Strada Lipscani în fața palatului Băncei Naționale

Cumpără și vinde efecte publice și face ori-ce schimb de monezi.

Cursul pe ziua de 28 Noembre 1894

		Cump.		Vinde	
4%	Rentă amortisabilă . . .	95	75	96	75
5%	» amortibilă	82	50	83	50
6%	Obligaț. de Stat (Cov. Rur).	99	50	100	50
5%	» Municipale din 1883	87	—	88	50
5%	» » » 1890	85	50	86	50
5%	Scrisuri Funciar rurale . .	89	25	90	25
5%	» » urbane. . .	84	25	85	25
6%	» » » . . .	99	—	100	—
5%	» » » Iași.	76	50	77	—
	Acțiuni Banca Națională. .	1470	—	1490	—
	» » Agricolă . .	115	—	130	—
	Florini val. austriacă. . .	2	02	2	25
	Mărci germane :	1	23	1	05
	Bancnote franceze. . . .	101	50	101	50
	» italiane	90	—	95	—
	» ruble hârtie . .	2	72	2	80

BRÎCELE ARBENZ

Calitate superioară desfidînd ori-ce concurență. Garanție absolută.

Reputațiune universală pentru întrebuințarea practică și finețea lor.

A se rade cu un asemenea briciŭ este oplăcere. Cine le va încerca le va adopta.

A se exige pe lama fie-cărui briciŭ marca

«Arbenz» Jouque Doubs

De vînzare la D. P. Fantini, Bucuresci, calea Victoriei No. 110, cu 5 lei bucata cu o lamă. Lei 6.50 cu 2 lame.

HOTEL TRANSILVANIA

BUCURESCI

8, Strada Gabroveni, 8.

Cu începere de la Sf Gheorghe 1894, acest hotel trecînd *sub o nouă antrepriză* și fiind din **noŭ construit, aranjat și mobilat** oferă D-lor călători camere cu tot confortul pe **prețuri moderate** cu *serviciul gratuit.*

Acest hotel e situat în **centrul comerciului** avînd restaurant și și cafenea comercială.

Cu distinsă stimă,

Antreprenorul

VINUL DE QUINIUM
LABARRAQUE

aprobat de Academia de Medicină din Paris, este resumatul, condensația tutulor principiilor active ale chinei. « Câte-va grame de quinium produc același efect ca mai multe kilo de chinina. » (ROBIQUET, Profesor al Școlei de Farmacie din Paris.)

« *După ce am căutat mult timp un tonic puternic, l'am găsit în quiniumul D-tale, pe care'l consider ca reparatorul fără seamăn al constituțiilor sleite.* » (Dr CABARET.)

« **Vinul de Quinium Labarraque** *este complinirea cea mai folositóre a chininei în tratarea frigurilor. Efectele sale sunt mai cu deosebire notabile în frigurile vechi de accese și'n cahexia palustră.*

(Anuar de Medicina practica)

Fabr. L. FRERE, A. CHAMPIGNY et Cie Srs, 19, rue Jacob, Paris.

„PATRIA"
SOCIETATE ROMANA DE ASIGURARE SI DE REÂSIGURARE

Capital social vărsat lei **Un milion**

—Sediul Societăței București Strada Smârdan No. 15—

Avem onoare a anunța că am început operațiunile de:

Asigurare în contra accidentelor corporale

ramură care se bucură de deosebitele simpatii ale publicului din Franța, Anglia, Germania, Austro-Ungaria etc. Trimitem asigurări asupra:

Cazului de moarte cauzat printr'un accident, precum și *asupra iuvalidităței totale saŭ imparțiale și asupra invalidităței trecătoare.*

Condițiuni liberale, premii foarte eftine

Exempiu: Un avocat, bancher, funcționar, profesor asigură:

Lei 20.000 pentru caz de moarte.

» 30.000 pentru caz de invaliditate.

» [illegible] 10 pe zi pentru invaliditate trecătoare.

Pentru toate aceste sînt a se plăti lei 42 anual (deosebit de taxă și timbru).

La asigurări contractate pe 7 ani, ultimul an este gratuit.

Prospecte se trimit după cerere gratis și franco.

DIRECȚIUNEA

SACI — SOCIETATEA FRANCEZA — SACI

pentru

VINDERE ȘI INCHIRIERE DE SACI
ÎN ROMANIA

SEDIUL SOCIAL: Bucurescí, Str. Dómnei, 9

SUCURSALA: Brăila, Str. Dobrogea

CASA PRINCIPALA:

PARIS, 24, Rue de Chateau London

SACI — SACI

—TELEGRAMA—
BLĂNĂRIA RUSEASCĂ

EN DETAIL **62, CALEA VICTORIEI, 62** EN GROS

Vis-à-vis de Teatru Național

Sub-semnatul fac cunoscut că întorcîndu-mă din străinătate și din

TACSITU DE BLĂNĂRII

am adus un colosal asortiment de Blănării brute și confecționate și alte articole de bransa aceasta cu prețuri ne audite de eftine:

Coleiuri, Samuri, Zibelină	de la Lei	15,20,50
Paltoane de postav superior vătuite cu gulere Astragan verit.	» » »	70—100
Blănĭ de Bărbați îmblănite cu blană solidă nevopsită	» » »	150—200
Blănĭ de Bărbați de Moscu, Enot de Rusia, extra) cu	» » »	150—300
Blănĭ de Bărbați Nurci. cu gulere Loutru, Samur) Pelerine	» » »	
Blănĭ de Bărbați, Biber Rusesc, Astragan) rusești	» » »	200—400
Blănĭ de Bărbați, Pacea Samur și Samur veritabil	» » »	500—800
Ronduri și Haine de Dame îmblănite cu diferite Blănĭ, Garnituri Thibet negru, Astragan, Castor Scong	» » »	80—200
Blănĭ de voiagiŭ, îmblănite cu Angora de Rusia, Gulere, Șopi	» » »	80—120
Blănĭ de voiagiŭ, îmblănite cu Sopi saŭ Enot de Rusia	» » »	160—200
Blănĭ de voiagiŭ, îmblănite formă rusească cu Pelerină	» » »	200—250
Sacouri de piele de Căprioară și pantaloni căptușală flanelă	„ „ „	30—80
Sacouri de piele de Căprioară și pantaloni îmblănite	„ „ „	40—100
Sacouri de tricou cu gulere de Astragan	„ „ „	25—30
Sacouri de Catifea (Velour Englezesc cu jiletcă)	„ „ „	25—40
Burdufuri de sanie. Urși, negre, albe și argintie, Tigre, Lupi, Vulpe de Rusia și pleturi englezești p. voiagiŭ și trăsuri	„ „ „	20—200
Chansiliere de blană pentru trăsură și vânătoare	„ „ „	15—20
Cisme de blană pentru vânătoare, specialitate	„ „ „	30—50

Căciuli de Bărbați, Dame și Copii, Gulere, Manșoane și noutăți de Blană cu prețuri foarte reduse.

Asemenea se găsește și un mare asortiment de Șoșoni Rusești și Galoși pentru bărbați, dame și copii. Ciorapi de lână, Jambiere, Ghetre.

Mare asortiment de Mantale de cauciuc și Pelerine de ploae pentru militari, Pardesiuri Havalot cu pelerine englezești. Prețuri foarte moderate.

MARE ASORTIMENT DE PĂLĂRII

cu prețuri foarte reduse

Cu stimă

PROPRIETARUL MAGASINULUI

IRIS FLOR
PUDRA DE FRUMUSEȚE

Este unica pudră de orez care atinge perfecțiunea. Impalpabilă foarte aderentă. Ea dă feței o fragezime remarcabilă și fortifică epidermul fără [a] o altera. Este **Singura** pudră de orez recunoscută higienică de **Laboratorul municipal din Paris.** Îndată ce damele o vor întrebuința **o singură dată** o vor adopta pentru tot-d'auna.

Se găsește de vînzare la toate casele principale **din țară.**

IRIS FLOR PUDRA DE FRUMUSEȚE FARA RIVAL

IRIS FLOR Extras plăcut pentru batiste.

MANON LESCAUT Pudra Tinereței vecinică.

Singure produse higienice adoptate de artistele teatrelor din Paris fabricate de **A. Bourgois & C-ie,** *furnisorii teatrelor.*

Paris.—12—14 Bd. St. MARTIN.—Paris

SAINT-RAPHAEL

Vin întăritor, digestiv, tonic, reconstituant de un gust escelent. Remediul cel mai bun contra **oboselelor stomacului, clorosel, anemiei și convalescenților.**

Precios pentru persoanele înaintate în vîrstă, mumele tinere și copiilor.

Fie-care butelie este acoperită de marca fabricei și de timbrul de garanție al **„Uniunei fabricanților".**

Depoul **general** pentru toată **România** la **farmacistul:**

VICTOR THÜRINGER

Calea Victoriei No. 154 București

Se găsește asemenea la toate farmaciile și drogueriile din capitală și provincie.

MARE DEPOU DE
MAȘINE AGRICOLE

LOCOMOBILE ȘI TREERĂTOARE *din renumita fabrică* RICHARD GARRETT & SONS ENGLITERA

Mașine de secerat și legat, Mașine de secerat și cosit *din renumita fabrică* THE JOHNSTON HARVESTER Co. AMERICA

M. LEYENDECKER & Co.

STRADA STAVROPOLEOS No. 15. — BUCURESCI

Blanzy Poure & Cie

BOULOGNE S|MER.

PARIS

107 Bd Sebastopol

PROFESORII DE CALIGRAFIE SI DESEMN

Recomand ca cele mai bune

CONDEELE

Renumiteĭ și vecheĭ fabrice

BLANZY POURE & Comp.

A se cere în toate Librăriile și Papetăriile în special Condeele

No. 135 bis, 731, 741, 760 789, 801, 853

TUBURI DE FER, TUBURI DE BASALT
TUBURI DE PLUMB
SI TUBURI DE FONTĂ

precum și or-ce alte articole pentru

APA SI CANALISĂRI

se găsesc la

HANS HART

— No. 14 Strada Biserica Amzi, No. 14 —

ANEMIA, CLOROSA AMENOREA DISMENOREA, SCROFULELE, ETC.

Hapuri

cu Iodure de fer inalterabil

ALE LUI

BLANCARD

Soluțiunea și Concentratele

LUI

BLANCARD

cu Exalgina

Remediul cel mai eficace, cel mai nesupărător, și cel mai puternic CONTRA DURERI *NEVRALGIILE de MUSCHI de DINȚI, de INIMĂ REUMATISMALE, etc., etc.*

Vêndarea en gros la **BLANCARD & Cie**, 40, Rue Bonaparte, PARIS.

ADOLF HILBERGER
BIJOUTERIE EN GROS și EN DETAIL
AGENTURĂ ȘI COMMISSION

STRADA VESTEI, 19.

Vis-à-vis de Poștă

STRADA DECEBAL No. 21 și CALEA MOȘILOR No. 31

LA LAMPA ELEGANTĂ

Subsemnații aducem la cunoștința onor. public și onoratei nóstre clientele că pe lîngă

MARELE DEPOU

de lămpi, Porcelanuri, Sticlărie, Tacîmuri B. M. F.

Mobile de fer, Scaune, Paturi de bronz, Cărucioare de copii

BĂI, CLOSETE, SOBE

Am pus în circulație o trăsură care duce la domiciliŭ „petrol imperial" fin neexplosibil în bidoane pe prețul de

4 LEI 1 DECALITRU

En gros și în Detail

C. N. DIMITRIU & I. STEINHART

Strada Decebal 20 și Calea Moșilor 31

STRADA DECEBAL, No. 21 și CALEA MOȘILOR No. 31

Pluguri cu aburi,

Locomotive pentru transport pe șosele,

Valțuri cu aburi pentru bătătorirea (macadam) șoselelor,

se găsesc în construcțiunile cele mai perfecționate și cu prețuri eftinite la

John Fowler & Co.

Delegatul fabricei:

Julius Saxon, Bucuresci,

Palatul Nifon, d'asupra Clubului Agricol.

CROITORIE VIENEZĂ
PENTRU ROCHI ȘI CONFECȚIUNI

Se recomandă sub-semnată și-și permite a invita ori-ce dame din cea mai bună societate și chiar cu cele mai dificile gusturi, dar carora le place o confecțiune de o acurateță exemplară, de a'l onora cu comandele Domnielor-lor, fie cu, saŭ fără stofe.

Posed cele mai noi ziare de Mode și îmi iaŭ permisiunea de a asigura că cu tot prețul extrem de convenabil, pot concura cu cel mai de frunte megasin, în ceea-ce privește ajustarea perfectă și efectuarea ireproșabilă.

— STRADA ȘELARI No. 13 —

Cu deosebită stimă, **Madame N. STERNBERG**

PASTILE-CASCARA-SAGRADA

Autorizate de CONSILIUL SUPERIOR SANITAR

din

BUCURESCI

SI RECOMANDATE DE CELEBRITĂȚILE MEDICALE

Este cel mai bun remediŭ al constipării și al boalelor ce derivă de la ea, ca: *Amețeala, Greața, Dureri de cap, lipsa de poftă de mîncare, digestiune dificilă etc.*

Aceste pastile tot-d'auna întrebuințate aŭ eficacitatea spre a restabili și asigura funcționarea regulată a căilor digestive și sînt recomandate de toate capacitațile din Viena ca: D-ni profesori D-rii Kahler, Nothangel Neusser, Oser, Braun Chrobak, Schnitzler, Bettelheim, Fleischmann etc., și întrebuințate în toate clinicele.

Depositul general pentru România:

Bucurescĭ — DROGUERIA BRUS, — Bucurescĭ

— Bulevardul Elisabeta, Palatul Băilor Eforiei —

Asemenea se găsește:

La Farmacia «Thürniger»	*Bucurescĭ*
„ „ «I. Werner»	*Roman*
„ „ «Frații Konya»	*Iașĭ*
„ „ «V. D. Vasiliu»	*Botoșani*

— Și în toate Farmaciile principale din țară —

NB. Pentru a se feri de contra-faceri să se observe ca fie-care pastilă să poarte pe o parte numele inventatorului și pe alta signul St. Spirit.